

انتشارات ابدہ | مجموعه یاد

۳/۱۰۰

محمد قاضی

عباس سلیمی آنگیل

سرشماده سمعی انگلیسی، عباس، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآور: زوری پری محمد قاضی، نویسنده عباس
سمعی انگلیسی

منحصرات نشر تهران: بده خلافت، ۱۳۹۳
عناصرت ظاهری: ۱۰۰ ص، مصور، ۱۵۰۱۷ س.م.
نورست: مجموعه ید: دبیر مجموعه جواد عاطفه ۳
شابک: ۹۷۸۶۰۰۷۵۳۹۱۰۱
وضعیت فهرست نویسی: فبا
عنوان دیگر: محمد قاضی

موضوع: قاضی، محمد، ۱۳۹۲ - ۱۳۷۶.
موضوع: مترجمان ایرانی - قرن ۱۴
رده بندی کنگرد: ۱۳۹۲ ۸۵۱ ۶۴۹ (PIR ۸۱۷۱)
رده بندی دیویی: ۸۵۸۰۶۲
شماره کتابشناسی صی: ۴۷۱۹۵۶۵

محمد قاضی

مجموعه یاد ۳

نویسنده: عباس سلیمی انگلیس
دبیر مجموعه: جواد عاطفه
مدیر هنری و طراح جلد: آرش تنهایی
صفحه آرای: آتلیه طراحی ایده
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۳۹-۱۰-۱
جاب اول: زمستان ۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰
چاپ و صحافی: نشر هرمس
قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

انتشارات ایده خلافت

تهران، خیابان خردمند شمالی، خیابان هجدهم، شماره ۲۶
تلفن ۸۸۳۴ ۸۷۲۰-۲۳
www.ideapublication.ir

تمامی حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ایده محفوظ است.

فهرست

پیش‌سخن

ردپای ترجمه

الف) زندگی، اندیشه و شخصیت قاضی

زادگاه و زندگی

محمد قاضی؛ شخصیتی بلندپرواز و ماجراجو

نظرات قاضی، به عنوان یک گره‌زبان، درباره‌ی زبان فارسی

قاضی و گردآوری

طنز قاضی؛ قاضی بدله‌گو

منابع بخش یکم

ب) نظرات قاضی در باب ترجمه و تحلیل نقدانه‌ی دو اثر او

ترجمه از دیدگاه قاضی

قاضی و رئالیسم ایرانی

مقایسه‌ی سازده کوچولوها

مقایسه‌ی دن کیشوت‌ها

آفریده‌ها

آثار محمد قاضی

منابع بخش دوم

عصر مدرن به نیمه دستاوردهایی که داشت، اد عصر فراموشی نیز هم گرفت. ظهور فلسفه‌ها و تفکرات های جدید سبب گشتن بسیاری از احساس‌های سانی رو به فراموشی روند و بی جهت نبود که در قرن بیستم جهان با واژه «پایان دنیا» روبرو شد.

همین دیدگاه‌ها موجب شد تا اندیشمندان به طرح‌ریزی فرهنگی، برای بازگشت به گذشته و خوانش خاطراتی که ز گذشته‌نگان به جای مانده، دست یابند تا به زهی برای ایجاد تور در سراج روحی و روانی انسان معاصر دست یابند. این موضوع که سنت به پاسداری از معنای را مطرح کرد در بی احیای جنبه‌ای که بستواند فکری اس را از گذشته می‌یابد تا هم به دیای جدید بگذارد طرح‌ریزی شد و در این راستا دست به احیای حس نوستالژیک در انسان زدند. این اندیشه توانست دنیای معاصر را بسازد تا حدی که امروز به فرهنگی عمومی در سطح جهان بدل شده است.

مجموعه «یاد» در مس کالبدشکافی چهره‌های هنری با توجه به گفت‌وگوهای شفاهی، گردآوری نقد و نظریه‌های هنری بر آثار آنها و نفس هنرمندان بر بستر اجتماعی خود، چنین اندیشه‌ای را در عصر حاضر دنبال می‌کند.

مجموعه کتاب‌های «یاد» در جهت کشف دست‌پایته‌های هنری است که در عصری که ایران در میان اندیشه‌های سنت و مدرنیته غرق‌شده بود، توانست بسیاری از جریانات هنری را رقم بزند و به احیای فرهنگ معاصر دست یابد. در این میان نقی و جایگاه برخی از هنرمندان به تبع آفرینش‌هایی که داشتند بر رنگ تر جلوه می‌کند و «یاد» قصد دارد در این زمینه چهره شفاف‌تری را از این هنرمندان برای نسل امروزی روشن کند و آن را به دست مخاطبان امروز برساند.

انتشارات «یاد» که مهم‌ترین هدف خود را بر پایه تکوین آموزش در میان نسل جوان بنا نهاده، در این رساله همواره درصدد حمایت از ایده‌های برآمده که می‌تواند بل‌های ارتباطی میان سبک‌های مختلف هنری را برآورد و در این راه مجموعه «یاد» می‌تواند یکی از تاییدگذارترین مجموعه کتاب‌های برای انتقال دانش در پس تجربیات بدست آمده در جریان هنری ایران در رسانه‌های مختلف هنری باشد.

امید است با حباب و انتشار این مجموعه کتاب، حرکتی که برای معرفی هنرمندان ایران در سطح جامعه آغاز شده است سرعت بخشیده شود تا هدف این کتاب که معرفی نسل‌های مختلف هنری است هرچه بهتر تحقق یابد.

آرژانتین مصطفی

اکنون نزدیک به دو دهه از مرگ محمد قاضی می‌گذرد. فکر می‌کنم به اندازه‌ی کافی از او فاصله گرفته‌ایم و در این زمان، چشم‌انداز به‌طور تری از «ایستادنگاه قاضی روبه‌روی ماست و می‌توانیم همه‌جانبه‌تر درباره‌ی این مترجم سخن بگوییم. هدف این نوشتار نیز همین است: شناخت هر چه بیشتر آراء، باورها، و در مجموع شخصیت و کارنامه‌ی محمد قاضی.

ناکنون سه کتاب درباره‌ی محمد قاضی نوشته شده است. برای نوشتن این «شناخت‌نامه» آن‌ها را خواندم و تا اندازه‌ای بهره‌مند شدم، این کتاب‌ها یا گردآوری گفتگوهای محمد قاضی با مطبوعات و رسانه‌هاست و یا گردآوری سخن و آرای دیگران درباره‌ی قاضی و ترجمه.

کتاب‌های «محمد قاضی و رسالت مترجم» و «دمی ب قاضی و ترجمه» شامل گفتگوهای قاضی با رسانه‌ها و برخی اطلاعات پیرامونی درباره‌ی او است. این دو کتاب که تقریباً تمامی مصاحبه‌های قاضی را دربرمی‌گیرد، هر از گشتی در «تاق بایگانی مطبوعات بی‌نیاز کرد» (بجز چند نشریه‌ای که در اختیار داشتم)، خاصه آن که بسیاری از این مطبوعات دیگر وجود ندارند و آرشيوشان هم موجود نیست. اهمیت این نوع کتاب‌ها (گردآوری‌ده) در همین است که مواد خام پژوهش را در اختیار پژوهشگر می‌گذارد و این کاری است بس ارزمند و شایسته، اما سوگمندانه شیوه‌ی ارجاع و منبع‌دهی این دو کتاب چنان اشغله بود که در بیشتر موارد مشخص نشد که هر کدام از منابع آمده در پایان کتاب، به کدام یک از گفتگوها باز می‌گردد، و گاهی هم چند مصاحبه - بی آن که توضیحی داده شود - در قالب یک گفتگو جمع شده بود و از این جهت مایه‌ی تشویش خاطر. البته این ویژگی به کار ما آسیبی نزد چرا که هدف این نوشتار چیز دیگری بود و است.

به هر حال، تا این لحظه کتابی که افکار و اندیشه‌های محمد قاضی را بررسیده باشد و سبک و سیاق او را تحلیل کرده باشد، نداشته‌ایم. نگیزدی من از نوشتن این مختصر،

همین بوده است؛ یعنی بررسی ذهن و زبان محمد قاضی.

صلاح را در آن دیدم که برای فهم بهتر اندیشه و ذهن قاضی، پژوهش خود را به دو بخش تقسیم کنم؛ نخست، بررسی اندیشه، ذهن و شخصیت قاضی است که از لایه‌لای خاطره‌ها و گفتگوهایش رخ می‌نماید و دوم بررسی زبان و کارنامه‌ی قاضی در دو ترجمه‌ی اصلی‌اش.

نیاز به گفتن نیست که پرداختن به دیگر آثار قاضی، فراتر از گنجایش این وجیزه بود. ناگزیر، به تحلیل ترجمه‌های «دن‌کیشوت» و «شازده کوچولو» بسنده کردم. به نظر من سبک و سیاق کار قاضی در این دو نمونه خود را نشان داده است، و به راستی که مشتم نمونه‌ی خروار است.

بخش یکم را در چند محور خلاصه کرده‌ام و بر آن بوده‌ام تا در این چهار محور، قاضی واقعی را به نسل امروز بستانانم. در حقیقت، برای شناخت بهتر قاضی ناچار بایستی به این چهار محور می‌پرداختم و گریز و گزیری از آن نبود.

نخست: نظرات قاضی، به عنوان یک کُرده‌زبان، درباره‌ی زبان فارسی

دوم: قاضی و کردواری

سوم: شخصیت بندپیرواز و ماجراجوی قاضی

چهارم: طنز قاضی؛ قاضی بذنه‌گو

و بخش دوم نیز نظرات قاضی در باب ترجمه و تحلیل نقادانه‌ی برخی از آثار او است. پر آشکار است که این بررسی با لحاظ کردن زبان مقصد است و مرا با زبان مبدا کاری نبوده است.

لازم است اشاره کنم که عنوان کتاب از کلام قاضی است. او در کتاب خطراتش خود را زوربای ایرانی می‌نامد و بین خود و زوربای یونانی همانندی‌هایی می‌یابد.